

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
ДМШ №1 ім. П. Майбороди

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ДМШ№1
ім. П. Майбороди

Протокол №1
від 05 вересня 2022р.

_____Є.Дудник
наказ № 26/1- Д
від 05 вересня 2022р.

**Освітня програма з музичного мистецтва
Полтавська дитяча музична школа №1 імені П. Майбороди
Полтавської міської ради
елементарного підрівня,
складена на основі типової навчальної програми
«Музичний інструмент Саксофон»
3-4 рік навчання**

Полтава
2022

ВСТУП

Навчальна програма «Музичний інструмент саксофон» розрахована на чотири роки, її вивчення розпочинається з 3-го року навчання. **Рекомендовано перші два роки навчання на елементарному підрівні початкової мистецької освіти проводити на музичному інструменті блок-флейта.**

Нормативний зміст типової навчальної програми розрахований на дітей, які розпочинають навчання в 6-7 років (перший клас початкової загальноосвітньої школи), а також може бути реалізований у навчанні осіб старшого віку, які не мають початкових компетентностей, формування яких передбачено цією типовою навчальною програмою. У разі навчання осіб, старших за 6-7 років, кількість років навчання може скорочуватись з урахуванням психофізичного розвитку учня/учениці, його/її можливостей, темпу опанування ним/нею нормативного змісту для досягнення результатів, відповідно до четвертого року навчання на елементарному підрівні. У цьому випадку вивчення теоретичної бази та оволодіння практичними навичками ущільнюється в часі.

Навчальна програма «Музичний інструмент саксофон» спрямована на здобуття учнем/ученицею умінь та навичок гри на саксофоні, водночас відбувається: всебічний розвиток інтелекту дитини; формування естетичного смаку; залучення дітей до світу прекрасного – світу музики. шкіль гри на духових інструментах і враховує актуальні запити особистості у творчому самовираженні, формуванні образного мислення та емоційноестетичного досвіду.

Розподіл змісту типової навчальної програми за модулями третього року навчання

Навчальні модулі	Зміст навчання	Результати навчання
Навчальний модуль 1. Ознайомлення із інструментом. Постановка виконавського апарату.	Ознайомлення із музичним інструментом саксофон. Історія виникнення. Ознайомлення із біографією майстра-винахідника Адольфа Сакса. Різновиди саксофонів. Кращі виконавці саксофоністи. Вивчення будови інструменту та засвоєння правил збирання та розбирання його частин. Правила догляду за саксофоном та його	Знає історію музичного інструмента саксофон, його різновиди та основні відмінності між ними. Знає основні факти біографії Адольфа Сакса та найкращих виконавців саксофоністів. Називає частини інструмента, вміє його самостійно збирати та розбирати, доглядає за саксофоном, тримає його

	<p>складниками (еска, мундштук, тростина).</p> <p>Засвоєння правил постановки виконавського апарату під час гри на саксофоні: положення корпусу тіла, голови, ніг, рук, пальців.</p> <p>Вдосконалення техніки виконавського дихання. Метод гри на опорі.</p> <p>Виконання вправ для розвитку виконавського дихання.</p> <p>Робота над поставою амбушюру.</p> <p>Виконання перших звуків на мундштуці, на мундштуці з ескою, потім на саксофоні (звук «до-дієз» другої октави).</p> <p>Робота над звуковидобуванням та атакою звука.</p> <p>Вивчення аплікатури (основної та допоміжної) звуків «до» другої октави та «сі», «ля», «соль» першої октави. Гра вправ на розвиток техніки роботи язика</p>	<p>в охайному вигляді.</p> <p>Демонструє правильну постановку виконавського апарату на саксофоні.</p> <p>Регулярно виконує вправи для вдосконалення техніки виконавського дихання.</p> <p>Знає аплікатуру звуків «сі», «ля», «соль» першої октави та «до» другої октави; виконує їх на інструменті демонструючи правильну поставу амбушюру.</p>
<p>Навчальний модуль 2. Розширення діапазону інструмента. Гра гам. Формування навичок звуковидобування та звуковедення.</p>	<p>Засвоєння принципів гри штрихів <i>détaché</i> та <i>legato</i> на саксофоні.</p> <p>Гра вправ та етюдів для вдосконалення виконання штрихів <i>détaché</i> та <i>legato</i>.</p> <p>Вивчення аплікатури звуків першої та другої октави.</p> <p>Вивчення гам та тризвуків у тональностях до одного знаку в одну октаву, грає звуки різними тривалостями, штрихами <i>détaché</i> та <i>legato</i> та їх комбінаціями. Подальша робота над</p>	<p>Виконує штрихи <i>détaché</i> та <i>legato</i>. Вміє пояснити принципи їх виконання.</p> <p>Володіє основною та допоміжною аплікатурою звуків першої та другої октави. Чисто інтонує під час гри в дуеті, демонструє ритмічність та користується слуховим самоконтролем.</p> <p>Виконує гами та тризвуки в тональностях до одного знаку різними</p>

	<p>звуквидобуванням та звуковеденням за допомогою координації виконавського апарату.</p> <p>Розвиток навичок ансамблевого музикування.</p> <p>Гра з викладачем або іншим/іншою учнем/ученицею в дуеті.</p> <p>Самостійне вивчення учнем твору складності другого року навчання.</p> <p>Складання плану самостійної роботи.</p> <p>Публічний виступ</p>	<p>тривалостями, штрихами <i>détaché</i>, <i>legato</i> та їх комбінаціями.</p> <p>Виконує 1 або 2 музичні твори напам'ять на концерті класу, відділу, школи.</p> <p>Здатен самостійно вивчити твір складності другого року навчання.</p>
<p>Навчальний модуль 3.</p> <p>Робота над штрихом <i>staccato</i>.</p> <p>Робота над інтонуванням.</p> <p>Навички настроювання інструмента.</p>	<p>Техніка виконання штриху <i>staccato</i>. Робота над чистим інтонуванням. Застосування тюнеру, гра звуків з фортепіано, спів. Принципи самостійного настроювання інструмента. Робота над динамічними відтінками</p> <p>Принципи роботи амбушюру, його гнучкості та техніки виконавського видиху під час виконання динамічних нюансів. Робота над культурою звука, його початком та закінченням. Гра етюдів, вправ, п'єс на різні види техніки. Вдосконалення навичок читання з листа.</p> <p>Технічний залік.</p>	<p>Демонструє гру штриху <i>staccato</i>, пояснює принципи його виконання. Працює над інтонацією. Вміє самостійно налаштовувати стрій інструмента. Демонструє техніку виконання динамічних відтінків.</p> <p>Пояснює принципи роботи амбушюру та видиху.</p> <p>Виконує одну мажорну або мінорну гаму та тризвук у тональності до одного знаку в одну октаву із застосуванням опанованих штрихів, різними тривалостями та їх комбінаціями на технічному заліку.</p> <p>Грає 1-2 етюди по нотах, читає з листа п'єси відповідної складності.</p> <p>Володіє культурою звуковедення та демонструє тембрально забарвлений звук під час гри на інструменті.</p>
<p>Навчальний модуль 4.</p> <p>Розширення діапазону інструмента.</p> <p>Засвоєння методів роботи над технічними</p>	<p>Аплікатура звуків до ноти «ре» третьої октави.</p> <p>Гра штрихом «<i>marcato</i>».</p> <p>Виконання вправ та етюдів на</p>	<p>Володіє аплікатурою всіх звуків від ноти «до» першої октави до ноти «ре» третьої октави.</p>

<p>складностями: проспівування складних ритмічних малюнків, артикуляційно-штрихові варіанти виконання пасажів, ритмічні варіанти. Втілення художніх образів у музичному творі. Публічний виступ.</p>	<p>закріплення штрихів.</p> <p>Гра гам у дві октави. Робота над розподілом дихання.</p> <p>Формування навичок роботи над технічно складними місцями в п'єсах та етюдах.</p> <p>Систематична робота з метрономом.</p> <p>Робота над пошуком та втіленням художнього образу під час виконання музичних творів. Пошук асоціацій. Розвиток звукової палітри. Засвоєння методів фразування та ведення мелодичної лінії при виконанні творів.</p> <p>Публічний виступ.</p>	<p>Виконує гами у дві октави, вміє правильно розподіляти дихання.</p> <p>Вміє уважно працювати над технічними складностями, у роботі застосовує методи проспівування складних ритмічних малюнків, артикуляційно-штрихові варіанти виконання пасажів та ритмічні варіанти.</p> <p>Вміє застосовувати різні види музичної виразності, демонструє темпостійкість під час виконання творів.</p> <p>Виконує напам'ять 2 (два) музичні твори різні за характером.</p>
---	--	---

Очікувані результати учнів наприкінці третього року навчання:

- знає історію виникнення саксофону та основні факти біографії Адольфа Сакса;
- називає відомих виконавців-саксофоністів;
- знає назви складових частин інструмента;
- вміє доглядати за інструментом;
- демонструє правильну постановку виконавського апарату під час гри на саксофоні;
- володіє технікою виконавського дихання;
- називає та відтворює на інструменті ноти, що знаходяться на нотному стані від ноти «до» першої октави до ноти «ре» третьої октави;
- читає з листа і відтворює на інструменті найпростіший музичний матеріал;

володіє культурою звуковедення та демонструє тембрально забарвлений звук під час гри на саксофоні; вміє набирати належну кількість повітря та рівномірно розподіляти видих, зберігаючи динамічну рівність;

виконує штрихи *détaché*, *legato* та *staccato* вміє пояснити принципи їх виконання;

демонструє відтінків техніку виконання динамічних та пояснює принципи роботи амбушюру та видиху. знає мажорні та мінорні гами в тональностях до одного знаку;

вміє уважно роботі працювати над технічними складностями, у застосовує методи проспівування складних малюнків, ритмічних артикуляційно-штрихові варіанти виконання пасажів та ритмічні варіанти. вміє застосовувати різні види музичної виразності, демонструє темпостійкість під час виконання творів; виконує художні твори, передаючи характер та настрій;

вміє працювати самостійно;

демонструє навички гри в ансамблі;

виконує програму з 2 різнохарактерних п'єс напам'ять.

Протягом третього року навчання учень/учениця опановує: 10-12 етюдів та вправ на різні види техніки, 8-10 легких різнохарактерних п'єс, гами мажорні та мінорні до одного знаку із застосуванням різних видів штрихів у дві октави, читає з листа нескладні музичні твори.

Четвертий рік навчання

Мета четвертого року навчання – вдосконалення виконавської техніки, розширення репертуару, робота над новими ритмічними малюнками, робота над технікою звуковедення та фразування, робота над художнім матеріалом.

Розподіл змісту типової навчальної програми за модулями четвертого року навчання

Навчальні модулі	Зміст навчання	Результати навчання
Навчальний модуль 1. Робота над вдосконаленням постановки виконавського апарату. Твір великої форми. Розвиток виконавської техніки.	Робота з ефективними та обов'язковими вправами для розвитку виконавської техніки, включення їх до системи самостійних занять. Вивчення мажорних та мінорних гам у тональностях до двох знаків різними видами	Виконує вправи та етюди на різні види техніки, дотримуючись правил виконання штрихів, розподілу виконавського дихання. Виконує мажорні та мінорні гами в тональностях до двох

	<p>штрихів з тризвуками, арпеджіо та обернення, гра терцій.</p> <p>Робота з метрономом.</p> <p>Робота над етюдами на різні види техніки.</p> <p>Ознайомлення із музичними творами великої форми та робота над ними.</p> <p>Робота над технікою звуковедення та фразування у п'єсах кантиленного характеру</p>	<p>знаків, тризвуки, арпеджіо та терції різними штрихами в різних темпах.</p> <p>Демонструє культуру звука та звуковедення під час виконання п'єс кантиленного характеру, чисто інтонує, використовує навички сольфеджування та асоціює гру на інструменті зі співом.</p>
<p>Навчальний модуль 2. Розширення ігрового діапазону. Ознайомлення із технікою гри прийому вібрато. Розширення знань музичної термінології. Творче завдання.</p>	<p>Аплікатура інструмента від звуку «сі-бемоль» малої октави до звуку «фа-дієз» третьої октави.</p> <p>Вдосконалення форм та методів самостійної роботи, навичок слухового самоконтролю.</p> <p>Музичні терміни, що позначають характер та темпи в музиці.</p> <p>Ознайомлення із технікою гри прийому вібрато.</p> <p>Виконання вправ на розвиток техніки виконання вібрато.</p> <p>Творче завдання: підбір на слух мелодії, в якій представлені різні нескладні комбінації штрихів та ритмічних малюнків.</p> <p>Публічний виступ</p>	<p>Володіє діапазоном інструменту від «сібемоль» малої октави до «фа-дієз» третьої октави.</p> <p>Знає та розуміє основні музичні терміни, що позначають характер та темпи музики.</p> <p>Виконує вправи на розвиток вібрато.</p> <p>Виконує 1 або 2 музичні твори напам'ять на концерті класу, відділу, школи</p>
<p>Навчальний модуль 3. Робота над технікою пальців. Вдосконалення техніки виконавського дихання.</p>	<p>Гра гам мажорних та мінорних у тональностях до двох знаків, тризвуки, арпеджіо та їх оберненнями, терцій.</p>	<p>Грає мажорні та мінорні гами в тональностях до двох знаків з тризвуками, арпеджіо та їх оберненнями, терціями,</p>

<p>Застосування засобів художньої виразності Ознайомлення із нетрадиційними виконавськими прийомами.</p>	<p>Техніка гри секвенцій.</p> <p>Гра вправ та етюдів на різні види техніки.</p> <p>Робота над музичним твором із застосуванням засобів музичної виразності.</p> <p>Робота над створенням художнього образу.</p> <p>Вдосконалення техніки виконавського дихання.</p> <p>Читання нот з листа.</p> <p>Принципи звуковедення та рівності звучання в регістрах.</p> <p>Ознайомлення із технікою виконання прийомів (подвійне staccato, перманентне дихання).</p> <p>Технічний залік.</p>	<p>секвенціями.</p> <p>Систематично виконує вправи, грає етюди на вдосконалення різних видів техніки.</p> <p>Використовує засоби музичної виразності для створення художнього образу музичного твору.</p> <p>Демонструє техніку виконавського дихання в залежності від виконуваного музичного твору.</p> <p>Читає з листа твори за ступенем складності другого-третього років навчання.</p> <p>Демонструє техніку звуковедення та рівності звучання в регістрах під час гри на інструменті.</p> <p>Знає виконавські прийоми: подвійне staccato, перманентне дихання.</p> <p>Виконує одну гаму в тональності до двох знаків на технічному заліку за вибором екзаменаторів.</p> <p>Демонструє в тональності гру тризвуків, арпеджіо та терцій.</p> <p>Виконує один етюд та називає музичні терміни.</p>
<p>Навчальний модуль 4. Ознайомлення із хроматичною гамою. Робота над виконавською технікою. Розвиток емоційнообразного мислення.</p>	<p>Ознайомлення із хроматичною гамою.</p> <p>Виконання різними видами штрихів та їх комбінаціями.</p> <p>Робота над розкриттям художнього образу у творах, застосування</p>	<p>Виконує хроматичну гаму різними видами штрихів та їх комбінаціями.</p> <p>Виконує один твір великої форми та одну п'єсу напам'ять під час підсумкового іспиту.</p>

	<p>набутих виконавських навичок для розкриття змісту твору.</p> <p>Вивчення програми напам'ять.</p> <p>Підсумковий контрольний захід.</p>	<p>Застосовує засоби музичної виразності під час виконання музичного твору для передачі художньогообразного змісту творів.</p> <p>Демонструє набуті навички виконавської техніки.</p>
--	--	---

Очікувані результати учнів наприкінці четвертого року навчання:

володіє діапазоном інструменту від «сі-бемоль» малої октави до «фа-дієз» третьої октави, знає основну та допоміжну аплікатури;

знає мажорні та мінорні гами в тональностях до двох знаків, виконує тризвуки, арпеджіо та їх обернення, терції, секвенції;

виконує вправи та грає етюди на вдосконалення різних видів техніки;

під час гри на саксофоні демонструє культуру звука, звуковедення та рівності звучання в регістрах, чисто інтонує, використовує навички сольфеджування та асоціює гру на інструменті зі співом; володіє технікою виконання прийому вібрато;

читає з листа та відтворює на інструменті твори за ступенем складності другого-третього років навчання; знає виконавські прийоми: подвійне staccato, перманентне дихання;

виконує хроматичну гаму різними видами штрихів та їх комбінаціями;

на підсумковому іспиті виконує твір великої форми та одну п'єсу напам'ять.

Протягом четвертого року навчання учень/учениця опановує:

8-10 етюдів та вправ на різні види техніки, 8-10 різнохарактерних п'єс, 1 твір великої форми, грає гами мажорні та мінорні до двох знаків із застосуванням різних видів штрихів у дві октави, в тональності грає тризвуки, арпеджіо, секвенції, терції, читає з листа музичні твори складності 2-3 років навчання.